

RADIKALE VENSTRE

9. november 2007

Børnene først

- syv veje til bedre sundhed for børnene

Radikale Venstre vil investere i befolkningens sundhed. Vi vil satse massivt på børnenes sundhed. Ikke kun fordi vi skylder børnene en god start i livet, men fordi det er lettere at grundlægge en god livsstil end at ændre en dårlig og fastgroet. En satsning på børnene er den mest effektive måde at forbedre befolkningens sundhed. Det er bedste måde at komme den voksende sociale ulighed til livs.

Radikale Venstre satte i sit finanslovsforslag for 2008 650 millioner kroner ekstra af til en bedre folkesundhed. Vi ønsker i høj grad at prioritere indsatsen til gavn for børnene.

Vi vil formulere en national forebyggelsesstrategi, hvor børnene er i fokus. Den skal hvile på konkrete mål. For børnenes vedkommende er vores bud, at følgende mål skal være indfriet inden 2015:

- At andelen af overvægtige børn i skolen skal halveres til højst 5 procent (i dag mere end 10 procent)
- At alle børn skal have pulsen op i mindst en time hver dag.
- At andelen af unge dagligrygere falder til højst 5 procent (i dag knap 12 procent)
- At andelen af 15-årige, der drikker mere end 5 genstande om uge, halveres til 25 procent (mere end 50 procent i dag).

Alle daginstitutioner og skoler skal formulere en sundhedspolitik

Alle vuggestuer, børnehaver og skoler (inkl fritidsordninger) skal formulere en samlet sundhedspolitik. Det skal ske til afløsning for de mange enkeltstående politikker, som institutionerne i et vist omfang formulerer i dag – kost, motions- og mobningspolitikker. Vi ønsker et helhedssyn på børnene. Derfor skal en samlet sundhedspolitik for daginstitutionen eller skolen omhandle både kost, motion, rygning, alkohol, misbrug, mobning og stress. I sundhedspolitikkerne skal indgå konkrete mål for de enkelte områder, f.eks. om at alle børn skal have deres puls op mindst en time hver dag. Hvordan de vil nå deres mål, er op til den enkelte institution/skole. Det kunne f.eks. være ved at inddrage skolefritidsordningerne.

Samlet er der ikke tale om mere papirarbejde for skolerne. Tværtimod skal de samle alle de spredte krav til planer i én samlet plan. På den måde vil de også kunne prioritere institutionens eller skolens profil klarere. Nogle skoler vil f.eks. vælge at gøre idræt og fysisk aktivitet til deres særkende, mens andre satser mest på kosten.

Alle børn i daginstitutioner og skoler skal have et sundt måltid mad hver dag

Sultne eller suktermættede børn er urolige børn. Det er skidt for børnenes helbred – og for undervisningen. Derfor skal alle skal have et sundt økologisk måltid mad, hvad enten de passes i vuggestuer og børnehaver eller er i skole og fritidsordning. Forældrene skal betale til madordningerne. De 25 procent socialt dårligt stillede familier, der i dag får tilbudt fripladser i daginstitutionerne, skal have tilbudt ordningen gratis. De enkelte daginstitutioner og skoler må frit eksperimentere med henblik på at finde den form, der passer dem bedst. Det skal være muligt at få en fælles madordning i gang, uden at der skal bygges nye kantiner og køkkener.

Nyt byggeri til børn skal tænke sundheden ind fra begyndelsen

Når kommunerne fremover bygger nye skoler, børnehaver og vuggestuer, skal børnenes trivsel og sundhed øverst. De nye anlægsprojekter bør "sundhedsvurderes", før de sættes i gang. Det handler ikke kun om godt indeklima. Det handler om at skabe byggeri, der understøtter fysisk aktive børn – med grønne skolegårde, der lægger op til løb, spil, klatring og leg. Det handler om at skabe gode fysiske rammer for børnenes måltider – i form af kantiner, caferum m.v.

Staten udskriver en idékonkurrence om, hvordan man fremover bygger skoler og institutioner til børn, så de får maksimale muligheder for at udfolde sig fysisk.

Børn skal have bedre sundhedstjek

Det er vigtigt, at børn helt fra fødslen får regelmæssige sundhedstjek. Dermed kan langt flere livsstilssygdomme forebygges helt fra start. En undersøgelse af Statens Institut for Folkesundhed har vist, at tilslutningen til børneundersøgelserne hos egen læge er høj det første år. Derefter falder den markant. Det er de enlige mødre, de arbejdsløse og dem med lav uddannelse og lav indkomst, der i høj grad falder fra. Derfor vil vi udvide de kommunale lægeundersøgelser, så alle børn får et obligatorisk lægetjek, allerede når de begynder i børnehaven. Da langt de fleste børn går i børnehaven, vil det i vidt omfang løse problemet.

Børn, hvor lægen konstaterer begyndende problemer i form af begyndende overvægt, tegn på sukkersyge eller psykisk sygdom, skal med deres familie have tilbudt rådgivning med konkrete forslag til, hvad familien og barnet kan gøre, f.eks. ændre rutiner og livsstil. Disse risiko-børn tilbydes samtidig opfølgende årlige helbredstjek hos egen læge, en psykolog eller sundhedsplejerske.

Samtidig skal der oprettes udgående sundhedsteam i udsatte boligområder – og også i områder med mange hjemløse. De skal tilbyde beboerne og specielt familier i området et gratis sundhedstjek og rådgivning om sund kost og livsstil. Disse sundhedsteam skal være tværgående – og også omfatte psykiatrisk bistand.

Endelig skal alle kommuner oprette psykologiske ambulatorier, hvor også unge med ondt i livet kan henvende sig anonymt. Ambulatorierne skal være åbne tilbud om samle og lettere behandling. De skal bemannes med psykologer, socialpædagoger og f.eks. specialuddannede sygeplejersker.

Børn skal have sundhed på skemaet

Sundhed skal ind på børnenes skema. De skal i et nyt valgfag "Krop og sjæl" lære om det sunde liv – både det fysiske og psykiske. I dag er undervisningen i børns fysiske og psykiske helbred delt op. I hjemkundskab lærer de om sund kost. I idræt lærer de at bruge kroppen. I biologi om kroppens indretning og i seksualundervisningen om sex og pubertet. Samtidig har flere og flere skoler også mobningspolitikker, som bruges som grundlag for elevernes undervisning. Vi vil samle det hele i et nyt valgfag om "Krop og sind". Faget skal kunne udtages til prøve – både en fysisk/praktisk prøve i f.eks. madlavning eller idræt og teoretisk prøve.

I faget skal børnene lære om den sunde krop – om hvordan kost, rygning, alkohol og fysisk aktivitet påvirker kroppen. De skal også lære om psykisk velvære – og samspillet mellem krop og sind, f.eks. om hvorfor sukker giver hyperaktivitet og fysisk aktivitet psykisk ro. Der skal uddannes lærere i det nye fag på lærerseminarerne som supplement for de klassiske hjemkundskabs- og idrætslærere.

Tobak skal være lukket land for alle børn og unge under 18 år

Tobak er livsfarligt. Det er oven i købet værst for børn og unge, hvis "unge" organer tager ekstra meget skade af tobakkens giftige stoffer. Derfor skal tobak kun være for voksne. I dag er det forbudt at sælge tobak til børn og unge under 16 år. Vi vil hæve grænsen til 18 år.

Vi vil samtidig have gennemført et fuldt rygeforbud på alle landets ungdomsuddannelser og efterskoler. Undersøgelser har vist, at navnlig på nogle efterskoler ryger en stor andel af eleverne. Og i løbet et skoleår begynder mange at ryge – også sammenlignet med andre unge. Den udvikling skal stoppes. Et gennemført forbud er løsningen.

Stop for markedsføring af usunde fødevarer over for børn og unge

Danmark skal sætte en stopper for markedsføringen af usunde føde- og drikkevarer, der henvender sig til børn og unge under 16 år. Tidligere undersøgelser af reklamerne på TV2 har vist, at stort set alle de reklamer, der henvender sig til børn og unge, markedsfører usunde føde- eller drikkevarer. Vi ønsker at beskytte børn og unge mod den form for uhensigtsmæssig påvirkning.

Vi ønsker gennem aftaler med de relevante brancher og virksomheder at sikre, at virksomheder ikke markedsfører deres "usunde" produkter direkte over for børn og unge. Her kan man lade sig inspirere af Dansk Erhverv, der sammen med De Samvirkende Købmænd, Dansk Supermarked, Coop Danmark, Lidl og ALDI har aftalt ikke at reklamere for usunde fødevarer - slik, læskedrikke, chips.

Lykkes det ikke at stoppe markedsføringen af usunde føde- og drikkevarer over for børn og unge, bør et forbud komme på tale.